

Hlídané parkoviště

Hlídané parkoviště nemusí být oploceno, obestavěno či jinak zabezpečeno proti vstupu neoprávněných osob. Rozhodující je, zda je provozována kvalifikovaná činnost - taková, při níž jsou zaparkované dopravní prostředky provozovatelem střeženy, a za pomoci personálu, technického vybavení či kombinace těchto prostředků chráněny před neoprávněným vniknutím a odcizením či poškozením.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 1174/2003, ze dne 31.8.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Ing. P. T., správce konkursní podstaty úpadce Y. I., spol. s r. o., zastoupeného advokátem, proti žalované Č. s. l., s. p., o 519.223,- Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 14 C 265/2000, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. května 2002, č. j. 18 Co 126/2002-61, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. května 2002, č. j. 18 Co 126/2002-61, se zrušuje a věc se vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně Y. I., spol. s r. o., se domáhala náhrady škody ve výši 519.223,- Kč s příslušenstvím, která jí měla vzniknout odcizením osobního motorového vozidla Audi A6, z placeného a kamerovým systémem střeženého parkoviště provozovaného na letišti P. žalovanou v době od 1. do 4. 2. 2000. Výše škody je představována obecnou cenou vozidla 1.397.660,- Kč po odečtení pojistného plnění ve výši 880.437,- Kč a vynaloženými náklady na znalečné ve výši 2.000,- Kč.

Žalovaná nesouhlasila s tím, že by za vzniklou škodu odpovídala objektivně podle ustanovení § 435 obč. zák., neboť jí provozované parkoviště nebylo parkovištěm hlídaným. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že parkoviště je vybaveno automatizovaným systémem vjezdu a placení parkovného u výjezdu, přičemž kamery umístěné u vjezdu a výjezdu parkoviště monitorují situaci, umožňují řešit potíže zákazníků s obsluhou systému, zabráňují tvoření front a celkově zrychlují provoz, čímž přispívají k bezpečnosti letového provozu. V minulosti bylo placení na parkovišti zajišťováno pomocí pracovníků letiště, po změně postupu při vybírání parkovného sice ztratily budky umístěné na parkovišti smysl, avšak nebyly odstraněny. Podle žalované se nejedná o stanoviště ostrahy a přítomnost pracovníka letiště v budkách v době zjištění krádeže měla zajistit pouze kontrolu placení parkovného za účelem bezproblémového provozu. Zákazníci jsou ostatně o charakteru parkoviště informováni jak na tabulích u vjezdu, tak na lístcích vydávaných u závory.

Obvodní soud pro Prahu 6 rozsudkem ze dne 8. 11. 2001, č. j. 14 C 265/2000-32, žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že dne 1. 2. 2000 odstavil jednatel žalobkyně Ing. P. L. osobní automobil Audi A6, na placeném parkovišti před terminálem Sever letiště R. provozovaném žalovanou a že po návratu z pracovní cesty dne 4. 2. 2000 zjistil, že se vozidlo na parkovišti již nenalézá; automobil byl zaparkován u budky, kde byly umístěny kamery. Na přední straně parkovacího lístku přitom bylo výslovně uvedeno, že „odstavné plochy nejsou hlídaným parkovištěm“, na zadní straně pak, že „nájemné za odstavení vozidla se má platit v automatických pokladnách umístěných u výjezdu z odstavných ploch“. Soud dospěl k závěru, že parkoviště provozované žalovanou před terminálem Sever letiště R. není hlídaným parkovištěm a že proto není dána její odpovědnost za škodu ve smyslu ustanovení § 435 obč. zák., která vznikla žalobkyni v souvislosti s odcizením vozidla Audi A6. Ustanovení § 435 obč. zák. neklade důraz na oddělenost či uzavřenost parkovací plochy na rozdíl od ustanovení § 433 odst. 1 obč. zák., a proto parkoviště nemusí být oploceno či obestavěno; aby však provozování parkoviště bylo možno považovat za jiný podnik podobného druhu ve smyslu uvedeného ustanovení, musí jít o činnost kvalifikovanou, tj. takovou, při níž jsou zaparkované dopravní prostředky provozovatelem střeženy (tzv. hlídaná parkoviště). Za provozovatele hlídaného parkoviště je podle názoru soudu třeba považovat toho, kdo objektivně disponuje k tomu způsobitelným zařízením a kdo zároveň za použití takového zařízení fakticky vyvíjí kvalifikovanou činnost spočívající v umístění a následném

zabezpečení věci. Vedle posouzení technických parametrů takového zařízení je rozhodující i zjištění, zda v konkrétním případě šlo právě o výkon činnosti nesoucí rysy provozu hlídaného parkoviště či obdobného zařízení, anebo zda žalovaná nabízela pouze možnost zaparkování na ploše k tomu vyhrazené. Žalobkyně podle soudu neprokázala, že parkoviště, na kterém bylo odcizeno jeho vozidlo, bylo parkovištěm hlídaným, neboť z informačních tabulí umístěných při vjezdu na parkoviště a při výjezdu z parkoviště a dále z údajů na parkovacím lístku vyplývalo, že parkoviště v rozhodné době stráženo nebylo, přestože zde byly umístěny kamery a budky u vjezdu a výjezdu; ty však měly sloužit pouze k zajištění plynulosti provozu a placení parkovného prostřednictvím automatu. Žalovaná nijak nezpochybovala tvrzení žalobkyně o tom, že do konce roku 1998, kdy došlo ke změně režimu parkoviště, se jednalo o parkoviště hlídané, ale tato skutečnost nemůže mít vliv na to, zda v rozhodné době bylo hlídaným parkovištěm nebo ne, s ohledem na výše uvedené charakteristické rysy tzv. hlídaného parkoviště. Odpovědnost žalované podle soudu nelze dovodit ani z vyhlášky č. [108/1997 Sb.](#), která ukládá pouze povinnost zabezpečit parkování vozidel (nikoliv povinnost zřídit hlídané parkoviště), ani podle § 433 odst. 1 obč. zák., neboť vozidlo nemělo charakter věci vnesené, nebo konečně § 420 obč. zák., když nebylo tvrzeno konkrétní protiprávní jednání žalovaného. Soud uzavřel, že vztah mezi žalobkyní a žalovanou je vztahem nájemním ve smyslu ustanovení § 663 obč. zák., když žalovaná dala žalobkyni do nájmu na určitou odstavnou plochu pro zaparkování automobilu - poplatky za odstavení vozidel jsou tedy koncipovány jako nájemné.

K odvolání žalobkyně Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 5. 2002, č. j. 18 Co 126/2002-61, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žaloba je co do základu v plném rozsahu po právu s tím, že o výši nároku a nákladech řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí. Podle odvolacího soudu nebylo mezi účastníky sporu o tom, že parkoviště, kde došlo ke krádeži automobilu, je zabezpečeno dvěma kamerami, které směřují k závorám umístěným v prostoru vjezdu a výjezdu z parkoviště. V blízkosti parkoviště je kromě toho umístěna budka pro pracovníka žalovaného podniku a parkoviště je mechanicky uzavřeno tak, že do něho nelze vjet a vyjet z něho jiným způsobem než přes závory. Veřejnost může do prostoru parkoviště volně přicházet přes vybudované chodníky. Z provedeného dokazování podle odvolacího soudu vyšlo najevo, že žalovaná je provozovatelem předmětného parkoviště a v souvislosti s ochranou mezinárodního civilního letectví před protiprávními činy je podle zprávy ministerstva dopravy a spojů ze dne 8. 10. 2001 provozovatel mezinárodního letiště povinen kontrolovat veřejné prostory, jimiž je i veřejně přístupné parkoviště přesto, že rozsah a způsob kontroly není blíže právním předpisem upraven, neboť spadá do bezpečnostního programu provozovatele letišť, který není zveřejnitelný. Soudní praxe dovodila, že parkovištěm, které lze z hlediska ustanovení § 433 odst. 1 obč. zák. považovat za prostory určené k uložení věcí, je uzavřené prostranství. Pokud ubytovatel parkovištěm tohoto druhu nedisponuje, odpovídá za škodu podle § 435 obč. zák. v případě, že provozování parkoviště představuje činnost kvalifikovanou, tedy takovou, při níž jsou zaparkované dopravní prostředky provozovatelem stráženy. Předmětné parkoviště provozované žalovanou tyto znaky splňuje, neboť je situováno v uzavřeném prostranství, automobil do něho může vjet a vyjet z něho výlučně jen přes uzavíratelnou závoru a nadto je stráženo a monitorováno kamerovým systémem, umístěným v bezprostřední blízkosti obou závor. Z tohoto pohledu je pak podle odvolacího soudu nerozhodné, zda v prostoru pro hlídače byl v době krádeže hlídač skutečně přítomen, a nemůže jít k tíži poškozeného, že žalovaná kamerový záznam neuchovává pro další bezpečnostní využití.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná dovolání, které odůvodňuje podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) a b) o.s.ř. Namítá, že v celém průběhu řízení opakovaně vysvětlovala, že smyslem celého zařízení parkoviště je pouze zabezpečit řádné placení nájemného za parkovací místo a zajistit plynulý provoz na komunikaci. Účel a zařízení kamer instalovaných a namířených na vjezd a výjezd parkoviště, stejně jako budka pro bývalou obsluhu, je zcela jiný a tato zařízení ani - objektivně posuzována - nemohou plnit úlohu nutnou pro strážení parkoviště. Kamery jsou na celém rozsáhlém parkovišti skutečně právě jen dvě a závory sice zabraňují v použití vjezdu a výjezdu parkoviště, nicméně jedinou podmínkou překonání této překážky je řádné zaplacení nájemného za užívání parkovacího místa (když nelze vyloučit ani opuštění parkoviště jiným způsobem). Při vjezdu na parkoviště si každý řidič musí z automatu vyzvednout lístek s vyznačeným časem vjezdu, před odjezdem na jeho základě v letištní hale zaplatit příslušnou částku a do stanovené doby poté též lístek vložit do automatu u výjezdu. Jediným signálem pro otevření jedné či druhé závor je tedy odebrání resp. vložení parkovacího lístku. Pokud někdo na parkoviště vjede s jedním vozidlem a po řádném zaplacení vyjede s jiným, které si tam např. zaparkoval již dříve, automat tuto změnu nezaregistruje a výjezd bude řidiči umožněn. Jediným smyslem celého zařízení je totiž právě to, aby bylo zaplacené nájemné za jedno parkovací místo, které vyjíždějící automobil po určitou dobu zabíral. Budka bývalé obsluhy parkoviště není užívána k jeho strážení a pokud zde pobývá některý ze zaměstnanců, nečiní při vjezdu ani výjezdu vozidel žádné úkony. Úvaha, že by takto byla prováděna ostraha parkoviště, je tedy jen stěží představitelná. Toto vybavení parkoviště a jeho fungování jsou pro každého řidiče patrné na první pohled, kromě toho jsou řidiči na jasně čitelných informačních tabulích u vjezdu na parkoviště a na parkovacích lístcích výslovně upozorňováni, že parkoviště není hlídané. Parkoviště není nijak, osobně, mechanicky, ani monitorováním stráženo a tedy i ve světle příslušné judikatury je tato činnost žalované pouhým poskytováním parkovací plochy bez jakýchkoli dalších služeb a nesplňuje proto znaky

kvalifikované činnosti - provozování hlídaného parkoviště. K tomu je třeba dodat, že při střežení ve smyslu ustanovení § 435 obč. zák. nejde pouze o sledování, zda s vozidly opouštějí parkoviště oprávněné osoby, ale jde též o zajištění bezpečnosti vozidel a jejich příslušenství po celou dobu, po kterou na parkovišti stojí, přičemž rozhodující je skutečný (objektivní) stav. Na povaze parkoviště přitom nemůže nic změnit fakt, že parkování je v něm umožněno za úplatu, neboť pro takový výklad neexistuje opora v zákoně ani v judikatuře. Dovolatelka proto navrhla, aby dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil a vrátil věc odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně ve vyjádření namítá, že provozování parkoviště tak, jak je provádí žalovaná, je činností natolik kvalifikovanou, že se jedná o podnik podobného druhu jako garáž a žalovaný nese odpovědnost za škodu vzniklou žalobci odcizením vozidla. Navrhla, aby bylo dovolání zamítnuto.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal věc podle § 242 o.s.ř. Protože v průběhu dovolacího řízení byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. srpna 2003, č. j. 48 K 39/2003-12, prohlášen konkurs na majetek žalobkyně - obchodní společnosti Y. I., spol. s r. o., a ustaven konkursní správce (účinky konkursu nastaly dne 15. srpna 2003 vyvěšením usnesení na úřední desce soudu) došlo podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. c) zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání v rozhodném znění, tj. ve znění zákonů č. [122/1993](#) Sb., č. [42/1994](#) Sb., č. [74/1994](#) Sb., č. [117/1994](#) Sb., č. [156/1994](#) Sb., č. [224/1994](#) Sb., č. [84/1995](#) Sb., č. [94/1996](#) Sb., č. [151/1997](#) Sb., č. [12/1998](#) Sb., č. [27/2000](#) Sb., č. [30/2000](#) Sb., č. [105/2000](#) Sb., č. [214/2000](#) Sb., č. [368/2000](#) Sb., č. [370/2000](#) Sb., č. [120/2001](#) Sb., č. [125/2002](#) Sb., č. [403/2002](#) Sb., č. 101/2003 a č. [210/2003](#) Sb. ze zákona k přerušení řízení; poté, co správce konkursní podstaty podal návrh na pokračování v řízení, dovolací soud v řízení pokračoval s tím, že správce konkursní podstaty se stal účastníkem řízení místo úpadce. Dovolací soud dospěl k závěru, že dovolání, které je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř., je důvodné.

Podle ustanovení § 433 odst.1 obč. zák. provozovatel poskytující ubytovací služby odpovídá za škodu na věcech, které byly ubytovanými fyzickými osobami nebo pro ně vneseny, ledaže by ke škodě došlo i jinak. Vnesené jsou věci, které byly přineseny do prostor, které byly vyhrazeny k ubytování nebo k uložení věcí, anebo které byly za tím účelem odevzdány provozovateli nebo některému z pracovníků provozovatele.

Podle ustanovení § 435 obč. zák. stejně jako provozovatel poskytující ubytovací služby odpovídají i provozovatelé garáží a jiných podniků podobného druhu, pokud jde o dopravní prostředky v nich umístěné a jejich příslušenství.

Za provozovatele garáže či jiného podniku podobného druhu, tedy takového zařízení, kde umístění dopravních prostředků vyplývá z povahy a obsahu závazkového vztahu mezi provozovatelem a zákazníkem (např. hlídaná parkoviště, úschovny, apod.), je třeba považovat toho, kdo objektivně disponuje k tomu způsobilým zařízením a kdo zároveň za použití takového zařízení fakticky vyvíjí kvalifikovanou činnost spočívající v umístění a následném zabezpečení věcí před ztrátou či poškozením. Vedle posouzení technických parametrů takového zařízení (zpravidla půjde o parkoviště, které je buď oploceno či obestavěno anebo, jde-li o nechráněnou plochu, je osobně, monitorováním či jiným technickým způsobem střeženo), je rozhodující i zjištění, zda v konkrétním případě šlo právě o výkon činnosti nesoucí rysy provozu hlídaného parkoviště či obdobného zařízení nebo zda provozovatelem byla pouze nabízena možnost zaparkování na vyhrazené ploše.

Argumentu odvolacího soudu, že v dané věci předmětné parkoviště splňuje znaky hlídaného parkoviště kromě jiného i proto, že je situováno v uzavřeném prostranství tak, aby do něj bylo možno s vozem vjet pouze přes uzavíratelnou závoru, nelze přisvědčit. Ustanovení § 435 obč. zák., jímž se jediná objektivní odpovědnost žalované za škodu může řídit, totiž důraz na oddělenost či uzavřenost parkovací plochy neklade (nepoužívá na rozdíl od ustanovení § 433 odst. 1 obč. zák. pojmu prostory), a proto je třeba dojít k závěru, že parkoviště nemusí být nutně oploceno, obestavěno či jinak zabezpečeno proti vstupu neoprávněných osob, aby bylo možno provozovat je jako parkoviště hlídané. Na druhé straně ani případná uzavřenost parkovací plochy sama o sobě charakter hlídaného parkoviště nezakládá. Rozhodující je, jaké rysy má provozovatelem fakticky vykonávaná činnost, tedy jaké služby za poplatek zákazníkům nabízí. Aby provozování parkoviště bylo možno považovat za jiný podnik podobného druhu ve smyslu citovaného ustanovení, musí jít o činnost kvalifikovanou - takovou, při níž jsou zaparkované dopravní prostředky provozovatelem střeženy, tedy za pomoci personálu, technického vybavení či kombinace těchto prostředků chráněny před neoprávněným vniknutím a odcizením či poškozením.

V posuzovaném případě vyšel odvolací soud ze zjištění (jeho správnost není předmětem dovolacího přezkumu), že vozidlo bylo odcizeno z parkoviště, které jak na informačních tabulkách, tak na lístku vydávaném automatem při vjezdu na parkoviště za účelem úhrady parkovného, žalovaná označovala za parkoviště nehlídané a které bylo umístěno na

volně přístupném prostranství, přičemž vjezd a výjezd vozidel byl uzavřen závorou sloužící k automatickému výběru parkovného a byl za tímto účelem monitorován kamerovým systémem; obsluha parkoviště měla za úkol zabezpečit jeho plynulé fungování a výběr parkovného, nikoliv střežení zaparkovaných vozů. Za tohoto skutkového stavu je zřejmé, že umožněním vjezdu na parkoviště a vystavením lístku k následné úhradě parkovného byla mezi účastníky řízení uzavřena dohoda o pronájmu parkovacího místa, nikoliv dohoda o umístění vozu na hlídané parkoviště se závazkem žalované jej po dobu umístění střežit. S provozováním nehlídaného parkoviště však ustanovení § 435 obč. zák. objektivní odpovědnost provozovatele za škodu nespojuje, proto rozsudek odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. je tedy naplněn, a proto Nejvyšší soud České republiky soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, 2 o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Omezení vlastnického práva veřejným prostranstvím a bezdůvodné obohacení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opomenuté vyjádření účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)